

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 31.

Indult Bétsből, Pénteken, Április' 17-dikén, 1829.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsőge Apr. 10 dikén költ kegyelmes kezeirásával méltóztatott Gróf Taff Lajos Ö Excját a' N. M. Udvari közönséges Kamarának 2-dik Praesidentét, ugyan ezen rangal az Igazság kiszolgáltató Fő Hivatalhoz általtenni és egyszersmind ezen megüresült Hivatalra Báró Eger Hugo Ö Nagyságát ugyan a' N. M. Ud. Kamaránál eddig volt Udvari Tanátsost 2-dik Praesidentéssé kegyelmesen kinevezni.

Ö Ts. K. Felsőge Hertzeg Odeskachi Livius László Urat, Frantzia Követségi Segédet, Ts. K. Kamarássá kegyelmesen kinevezni méltóztatott.

A' Ts. K. Hadi Seregnél a' következő rangbeli változások történtek.

Elölépések Tisztségi rangban:

Gróf Radeczky Jósef Feldmarschall-Lieutenant és Kommandírozó Generális a' Banalis-Varasdi és Karlovitzi Határszéleken Haditármesterré tététt, megtartván eddig való Hivatalát.

Generál-Majorrá neveztetett ki Báró Callot Antal Oberster a' Frimont Huszár-Regementnél Nro 9.

Obersteri rangra emeltettek: Oberst-lientenanti karból Rohraui Rohr János, Metséri Gyal. Regementjéből Nro 51. a' Waquant Gyal. Reg-hez Nro 62.; Ö Hertzegsege Fridrik, Nassaui Printz a' Deutschmeister Gyal. Reg-ből Nro 4.

Granatéros Batalion Kommandánsnak, Mecséry Gyal. Reg-hez Nro 51.; Flettenfeldi Flette Henrik, a' 8-dik Vadász Batalionnál Kommandáns, Vilhelm Hollandiai Király Gyal. Reg-hez Nro 26.; Gróf Attems Jósef Szász Princz Fridrik Vasas Reg-ből Nro 3, szolgálatbeli Kamarássá neveztetett Fels. Antal, Ö Ts. K. Fő Hertzegségénél, megtartván Regementbeli rangját; Ferentz Antal, Szász Princz Fridrik Vasas Reg-nél Nro 3, ugyan ott lett Oberster; és Freudenthal: Gróf Wrbona László a' Tsászár Huszároktól Nro 1, a' Frimont Huszár Regementnél Nro 9.

Oberst-Lieutenantokká lettek Májorokból: Innerhofer János, Radivojevich Gyal. Reg-ből Nro 48. Tudományokra Felvígyázó a' Béts Ujhelyi Katonai Akadémiában, Wellington Gyal. Reg-nél Nro 41, megtartván hivatalát; Rebraha András az Ottochani határörző Gyal. Reg-ből Nro 2. a' Varasdi Körösi Hat. örző Gyal. Reg-hez Nro 5.; Niesner Jósef, Szász Princz Fridrich Vasas Reg-nél Nro 3.; Fehlmayer Domokos, Karlovitzban a' Pattantjus Örizet Kommandánsa, ugyan annak általtététt Péterváradra; és Strogen Felix Szaporosztály Kommandánsa.

Májorokká neveztettek Kapitányokból: Mikesich Mihály, Gr. Gyulai Ignázt Gyal. Reg-ből Nro 60, a' Varasd-

Körösi Hat. ör. Gyal. Reg-hez Nro 5.; Hö nig Károly, a' 2-dik Pattantyús Regimentnél; Schellini Ferentz, Hajós Lieutenant (Kapitány), Korvette-Kapitány (Májor); Báro Geramb Erneszt, Lusignan Gyal. Reg-ből Nro 16 Vidéki és Helybeli Komendánssá Brassóban; Gyurגיעיבich Pantaleon, Radossevich Gyal. Reg-ből Nro 55, helybeli Májorra Raguzában: és Aichbergi Nagel János, Szász Princz Fridrik Vasas Reg-ben Nro 5.

Hajnácskői Gróf Vécsy Augustus, Feldmarschall-Lieutenant, második Tulajdonosává tetetett Fő Hertzeg Ferdinand 5-dik Számú Huszár Regimentjének; és Gróf Leiningen-Westerburg, Generál Májor, Splényi Gyal. Regimentjének Nro 31 Tulajdonosává.

Báro Werklein Jósef, penzionált Oberster, mint második Oberster rendeltetett Fő Hertzeg Ferentz Károly Gyal. Reg-hez Nro 22. megtartván szolgálatját továbbra is a' Pármai Udvarnál.

Petresz Elek, Májor a' 2-dik Székely Hat. ör. Gyal. Reg-nél Nro 15. Katonai Referenssé és Generál-Kommandó Adjutánssá tetetett Erdélyben.

Penzióval nyugodalomra bocsáttattak:

Ns. Seymann Ferentz Generál Májor.

Az Obersterek között: Rádli Jósef, Sándor Tsászár Gyal. Reg-ből Nro 2. Generál Májor tizimel. Kochburgi Hoch János, Waquant Gyal. Reg-ből Nro 62; Vignet János, Wilhelm Belgiumi Király Gyal. Reg-ből Nro 62; Jurissich András Sziciziliai Princz Leopold Gyal. Reg-ből Nro 22.

Oberst-Lieutenant Gróf Bena Balás a' Tsászár Vadász Reg-ből.

Májorok: Ulmdorfi Kossevich János, O Gradiskán helybeli Májor, Oberst-Lieutenant tizimel, és Dornim-

liáli Dorsner Ferentz Vidéki és helybeli Kommandáns Brassóban.

Kapitányok, Májor tizimel: Ehrensteini Pfeiffer Péter; Pankovics Onuphrius; Fischer Jósef; és Zabovský János, az utolsó Károly Fő Hertzeg Uhlanus Reg-ből Nro 3.

Ápril. 8-kán inneplé az idevaló Universitas, felállítatásának évi-napját, melyen Ö Ts. K. Felségének nevében, Udvari Cancellarius és a' Tudományokra ügyelő Udvari Biztosságnak Elölülője Gróf Mitrowsky, (mint a' Fő Cancellariusnak és Belső Ministernek Gróf Saurau Ö Exczájának Répviseelője) volt jelen.

Hadi Tudósítások.

Egy rendkívülvaló todalékjában a' Sz. Pétervári Újságnak, Apr. 1-ső napján, az itt következő hivatalos jelentése adatott ki Gróf Diebitsch Fővezérnek: melly Sizeboli (Sisopolis) váranak megvetelét, (l. M. Kurir Nro 26) környüllállásosan, és az első tudósítástól némelyekben különbözöleg eként adja elő: „Ez a' tengeri Expeditio Kumani Contra Admiral alatt 3 linea hajóból 2 fregátból és egynehány kisebb hajókból állott; mellyeken egy Kamtsakai Gyalog Regiment; egy Kompánia a' Szelinyi Gy. Reg-ből; egy Kompánia Sántzások és 50 Kozákok voltak. Ezen kis hajós sereg Febr. 27-dikén jelent meg a' Pharoszi öbölben Sizeboli előtt, reggeli 8 órakor. A' város annak módja szerint először felkérertet; de a' Törökök minden ajánlást megvetven ágyúzni kezdettek az Orosz hajókra: mellyre ezekről olly hatalmasan felelték az ágyúk, hogy a' törökök tüzelése csak hamar megszünt. Látván a' Kommandáns Benderli Halil-Basa, hogy minden további ellentállás hijában

lenne, még az nap este által adta a várat Kumáni Contrá-Admirálnak, és magát is 4 Bimbasával 2 Jussbasával és 60 Török katonákkal együtt hadi foglyul megadta. A várbán Albaniai katonák voltak őrizeten, többen ezernél; a kik a várat elhagyván a Sizoboli tetőkön készült védsántzokba vették magokat, és kemény ellentálláshoz készültek. De mivel egész éjjel meg nem szüntek az Orosz ágyúk reájok tüzelni; még akkor éjjel és reggel felé kedvezvén a nagy köd nélkül, oda hagyák a sántzokat és vissza húzták magokat befelé a tartományba. A győződelmesek 11 ágyún és 2 zászlón kívül igen sok hadi szerezket és eleséget nyertek. Sizoboli városának a lakosai csak Görögökből és más nemzetbeli Keresztyénekből állanak, kik ez alatt házaikban tsendesen viselték magokat. Mielly a várat általvették, hozzá fogtak a mieink a megrongált falaknak ismét jó karba hozásához, és a vár megerősítéséhez, hogy minden esetre azt a megtörténhető ellenséges megtámadás ellen védelmezhesük. A fogságba esett Benderli Halil Basa azt bizonyította személyesen Roth Generális előtt, hogy a Török Seregek vezérének Hussein Basának igen bajos helyzetetése vagon a Pharosi tenger öböl környékein, mint-hogy csak igen kevés s legfeljebb 6, 7 ezer embere vagon Burgasban, Missilivriában s a több tenger parti helyeken; a mi későbbi hiteles tudósításokból is nyilván kitétszik.

Spanyol Ország.

Mádríd Márt. 19-kén. Don Minnana azon dolgozik, hogy némelly idegen Országi Kapitálistákat reá birhasson, hogy Spanyol Országnak (az Amerika ellen küldendő Expeditióra) 20 milliom Frankot költsönözzenek. — A Kereske-

dési Portékáknak Philippina Szigetekbe való kivitele, melly darab időtől fogva tiltva volt, ismét megengedtetett.

Portugallia.

Lisbona, Mártz. 18-kán. A Ferreira ellen kiküldött hajók, mellyek csak hamar kiindulások után — az ellenkező szél miatt — kéntelenek voltak ismét haza térni, mind ekkoráig itthon vannak. Most már az a hire, hogy a nevezett Sziget ellen egy másik és erősebb Haai Sereg fog kirendeltetni, a többek között a VI János nevű Línea hajó is ki fog e végre küldtetni. — A Brasiliai Consulnak Silva Urnak értesére adattatott, hogy Portugelliából három nap alatt kimenjen.

Frantzia Ország.

Páris, April. 6-kán. A Róvetek Háza folytatta April. 5-kán, a feljebbi napi Ülésekben elkezdett általános Vítatásokat a Megyés törvény felett. Berenger, Gróf Portalis, Vatismenil, Montbel és Salvete Urak voltak a főbb beszéllők. Sokan kezdték sürgetni, hogy az általános Vítatások bérekesztvén, az egyes tikkelyek felett kezdesek el a tanátskozás. De a Házerre nem állott reá, a honnan a máj Ülésben is ugyan ez a tárgy (a Megyéstörvény általjában) forog fenn. A Justitz Minister Gróf Portalis ma azt mondá, hogy ha a Háza a Megyés törvényt el nem fogadja úgy, a mint azt a Ministerium a törvényjavallásban feltevé, semmit sem fog nyerni, — és a Törvényt a Ministerium vissza fogja venni. Ezen mondás nagylármát és háborodást okozott. Mert e szerint a Háznak és a Ministeriumnak, egy értelemre való téréséhez (t. i. a nevezett törvény felett) kevés a reménység.

A' bal oldal a' napokban egynehány számmal szaporodott; Higonnet és Tib-Sebastiani Generálisoknak Moreából való hazaérkezésével és 3 újonnan választott liberalis Követek feljöttével.

Egy új Könyv, Bourienne Úrnak Mémoires című munkája, (mellynek két első darabja most jelent meg) nagyon magára vonta a' Közönségnek figyelmét Párisban. A' két első darabban Buonaparténak élete a' Briennei Hadi Oskolában, és Olaszországban 's Egyiptomban viselt dolgai íratnak le. Az Író, a' kinek nints többé mitől félnie, tsendes hangon és szabadon ír, és sok olyan dolgokat ad elő, mellyek részszerént Buonapartét, részszerént másokat, kik most is élnek, egészen más színben mutat, mint a' minéműben eddig látta a' Világ. Egy Frantzia Újság így ítél felőle: „Bourienne Úr egészen kivetkezette minden Poetai köntösből azon férjfiút, a' kinek képét lefesti, és azon Háborúkat a' mellyeket leír; de egyszersmind ellene mond minden meseknek, mellyeket a' nagyitaniszeretés költött; az a' higgadt vér, mellyel a' dolgokat előbeszéli, hitelessé teszi előadását; ő nem fél senkitől és nem gyűlöl senkit. Viszsa adja Bruéys Admiralisnak, a' kit Buonaparte a' Conventhez küldött jelentésében feláldozott, ismét a' betsületet; — 's meg mutatja, hogy mikor Buonaparte Egyiptomban egy fertály órára török köntösbe öltözött, tsak tiszteit akarta meglepni, a' nélkül, hogy gondolatjában lett volna, (a' mit reá költöttel), hogy az Ország könnyebb elfoglalásának okaért Törökké légyen; — a' Jaffai Pestises betegeknek, kik szám szerént 60-an a' gyógyíthatatlan döngyvályában nyomorogtak; méreggel lett megéletesét úgy írja le, mint borzasztó kéntelenséget, ne hogy a' Pestis a' táborba lapjon; — kétségbe hozza Desge-

nettes Úrnak ama tettét, mellyel olly nagy kedvességet szerzett magának, 's a' t, és minden állításának okait és bizonyságait adja, mellyek felforgathatatlanoknak látszanak. Bourienne Úr maga óhajtja, hogy néki mondjon ellent a' ki tud, mivel az ellenmondásokból és Vítatásokból annál tisztábban kitetszik az igazság.“

Toulon, Mártz. 26 kán. Az Algir alatt álló Hajós Serégnek Kommandóját Bretonniere Úr (a' ki haza jő) által adta Latreyte Úrnak. A' Frantzia Hajók közel a' partokhoz vettek magoknak állást. A' közelebbi két hét alatt két hajót fogtak el, a' kik az örálló Hajók elől kiakartak szökni a' tengerre. A' De y j el való alkudozások tellyesen megszüntek, és még mi most is tsak ott vagyunk, a' hol ez előtt két esztendővel voltunk, úgy hogy (ha hatalmasabb Rendeléseket nem tesz az Országlószó) a' békesség ezen Barbarusokkal mostanában nem fog megkészülni.

University Library, Cluj

Nagy Britannia.

Parlamentbeli dolgok. A' Felső Háznak April. 2-iki Ülése nagyon népes volt, a' Kir. Hertzegek közzül a' Clarencei, Cumberlandi, Sussexi, és Gloucesteri Hertzegek jelen voltak. Először, a' szokás szerént, Esedezőleveleket nyujtottak elő némelly Lordok, nevezetesen Lord Eldon 25-öt (az Emancipatio ellen), de a' Háznak békességéstürése fogyni kezdvén, kiáltoznak vala minden oldalról, a' dologra! a' dologra! Végre, a' benyujtani való Esedező-leveleknek elfogytával, Hertzeg Wellington felállott és egy 5 fertály-óráig tartó beszéddel a' Billnek 2-odszori felolvasását javallotta. Felvette a' Hertzeg rendről rendre mind azokat az ellenvetéseket, mellyekkel az Anti Katholikusok előszoktak állani, és egybevetet-

te azokat azon erős okokkal, mellyek a' Billnek hasznos és szükséges voltát bizonyítják; leírta Irlandiának képét a' közelebbi két esztendő elforgása alatt, felhozta a' minapi történeteket, — a' mikor Irlandiában egy két óra alatt 100,000 ember zöld pántlikásan együtt termett, — O'Connell Urnak Követé lett választását és annak hihető következéseit, szóltott a' Katholikus Egyesületről és annak a' népre való hatalmas befolyásáról, — és megmutatta, hogy a' mostani Bill nemcsak elmulthatatlanul szükséges a' belső visszavonásoknak megszüntetésére, hanem hasznos is és jöltévő az egész Országra nézve. Beléereszkedett továbbá annak vizsgálásába, hogy ez a' Bill mennyire érinti a' sokszor emlegetett 1688-diki Constitutiót, és példákkal világosította, hogy az a' Constitutio, az időknek szükségeihez képest több ízben változtatást szenvedett. Megesmerete, hogy a' mostani Bill többet ad a' Katholikusoknak, mint azok, mellyek ez előtt (nevezetesen 1782-ben és 1795-ban) előterjesztettek; de annak az az oka, mert akármeennyit adunk is, ha mindent nem adunk, a' tztelt el nem érzjük, és míg nem valami hátra a' Katholikusoknak, a' mit kérhetnek és kívánhatnak, mind addig a' kérdés nintsen megfejtve. Felvette más Országoknak a' többek között Burkus Országának példáját és az ottani Katholikusoknak állapotját — és minden jókat ígért 's reménylett a' jövendőről; végrezetre búzgón ajánlotta a' dolgot a' Háznak figyelmetességébe. — A' Canterburyi Ersek azt kívánta, hogy a' másodszori felolvasás hatodik hétre halasztassék el (ezzel a' formával szokták kérni a' Billnek visszavettetését). Ellenzésének főokául azt adta, hogy a' Katholikus Papság nyilván megvallja, hogy az ő Vallásoknak Principiumai most is a' régiék, — továbbá, hogy a' Katholikus

Papság nagy és veszedelmes befolyással bír a' nyályjokban lévőknek mind lelki mind világi ügyeikbe, háladatosságokra számot tartani nem lehet, a' tilalmas törekedéseknek részesei és főmesterei, a' kik a' minap a' Templomokat pártos gyűléseknek helyeivé változtatták. Ő hihetőnek tartja, hogy a' Gyarmatokból (Coloniákból) a' Protestans Hit ki fog szoríttatni, ha valamikor Katholikus talál lenni a' Gyarmatokra ügyelő Minister. — Hasonló értelemben volt az Irlandiai Primás (az Armaghi Ersek) a' ki azt hiszi, hogy a' Bill nem fogja a' Római Egyházat türedelmesebbé tenni, sem a' Papságot reá bírni, hogy az Anglikana Egyház mellett a' második helyjel megelégedjék. Az Oxfordi Püspök búzgón oltalmazta a' Billt és annak szükséges voltát, a' legnagyobb talentomú emberek Angliában véle egy gondolkozásban voltak. Gróf Winchelsea, Hertzeg Richmond és a' Salisburyi Ersek veszedelemmel tellyesnek állították a' a' rendszabást, a' melly még valaha minden Pölgári és Vallásos szabadságnak sírt ás. Lord Somers hijjában valónak találta ezt a' rettenést; a' Katholikusoktól félni Angliában — ő előtte nevetséges dolog. Marquis Lansdowne megfelelt a' két (az Angliai és Irlandiai) Primásoknak ellenvetéseire, 's megmutatta, hogy a' Bill nem egyéb mint az Országának magának kívánsága, nem tsak Angliában, hanem Skótziaiban is, nevezetesen a' Skótziai 45 Követek között (t. i. az Alsó Házban). 40-en az Emancipatiót sürgették. A' Londoni Püspök nem sok jót vár ugyan az új Rendszabástól, de ellenzeni nem akarja, mert ezt későnek látja. Minekutána Lord Enniskillen a' Billnek ellene, Gróf Wicklow és Grey, mellette beszédet tartottak volna: éjféli után 1 órakor sokan azt kezdték sürgetni, hogy a' további tanátskozások másnapra halasz-

tassanak. Atholl Hertzeg tsudálkozott ezen a kívánságon. Ötven esztendeje mi-
 ólta ő a Parlamentben ül, és nem egy-
 szer esett meg, hogy reggeli 8 órakor
 ment haza, és most midőn olyan Bill
 forog fel, mellytől egész Ország sorsa
 függ, egy órakor oszlani készül az Ülés.
 Gróf Eldon a Vítatásoknak elhalasztá-
 sát jónak vélte, mert ha reggeli 10 óráig
 tart is az Ülés, a dolog nem lesz kime-
 rítve. A további Vítatás annakokáért
 másnapra halasztatván a Ház fél órakor
 2-re eloszlott.

Az Alsó Házban Mártz. 30-kán
 midőn a Katholika Bill a harmadszori
 felolvasatásra következnek, Marquis
 Chandos ellene felállván azt tanátsol-
 ta, hogy a Bill ne „most“ hanem majd
 „hat hét múlva“ olvassassék fel. Oltal-
 mazta e tanátslást Moore Úr; de elle-
 ne sokan felállottak, és voksra botsáttat-
 ván, 320 voksal (142 ellen) visszavet-
 tetett. Folytatódván a Vítatások, ismét
 voksra került a dolog, midőn egy vala-
 ki a Billbe ezt a Clausulát kéré belé-
 tetetni, hogy „a jöltévő tzelokra szánt
 pénznek kiadásáról midőn Valamelly Cor-
 porationál (Községnél) szó vagyon, a
 Katholikus Tagnak ne légyen szava“ de
 ez is 255 voksal visszavetett. A leg-
 nevezetesebb beszéllők voltak: Wethe-
 rell, Sadler és Peel Urak. Wethe-
 rell Úr igen gorombán megtámadta a
 Billt, előhozta a hivatalából (a Kir. Fis-
 kusságból) való kiesését; de tréfás és mu-
 lattató hangon, s a többek között így
 szóllott: „Mikor engem megszóllítottak,
 hogy a Billt tennem fel, privat-Kabi-
 netgyűlést tartottam magamnál, (Neve-
 tés), nem sértem e meg véle esküvése-
 mes? és azt feleltem magamnak, hogy
 igenis megsérteném, mert ártanak a Pro-
 testans Egyház bátorságának, mellynek
 oltalmazására maga a Király is esküvé-
 sel köteleztetik.“ — Peel Úr igen tsipős

feleletet adott a néhai Kir. Fiskusnak a
 Billnek szerzői ellen mondott durva sza-
 vaira; és egyszersmind midőn a szemé-
 re vetett régi (antikatholikus) gondolko-
 zásától való elállását mentené, alkalmaz-
 tatá magára a régi Világ híres Oratorá-
 nak ama szavait: „Haec didici, haec
 vidi, haec scripta legi, nonsem-
 per eadem Sententias ab iis-
 dem temporibus exigi, sed quas-
 cunque Reipublicae status, in-
 clinatio temporum, ratio con-
 cordiae postularent, dici debe-
 re“ — Sadler Úr újra előhozta a mi-
 napi állítását, melly szerent az Irlandia
 nyomorúságainak az Emancipatio
 nem orvossága. „Ha én Emancipatiot ta-
 nátsolnék — így szóllott a többek kö-
 zött — nem illyet tanátsolnék, a mellyben
 egyedül a Katholikus Paireknek és a
 gazdagoknak vagyon hasznok, a szegé-
 nyek pedig még azt a polgári just is el-
 vesztik, a mellyel eddig bírtak, nem a
 pompás palotákat és fényes Házakat eman-
 cipálnám én, hanem magát a népet,
 melly most a Földes Uraktól elnyomat-
 tatva a szükségnek és a közönséges in-
 ségnek rablántzaiban sínlik. Azon orvo-
 si szerek, mellyeket én tanátsolni bátor-
 kodnék ezek volnának: Ebresztése és ju-
 talomtételekkel való serkentgetése a szor-
 galmatosságnak és mesterségeknak, —
 Enyhítése az inségnek és a bánatnak, —
 terjesztése az esméreteknek és az Igazság-
 nának, — eltörlése az Absenteismu-
 s-nak, *) — mivelés alá való vivése a sok
 pusztán heverő földeknek és motsáro-
 knak, — egyszóval a köz jónak és bol-
 dogságnak munkálása ama „láb alá tapo-

*) Az Absenteismuson érti a be-
 széllő, a Földes Uraknak távollétét, kik
 Irlandiai jószágaiknak feléje sem mennek,
 és a belőlők bévelt jövedelmet másutt
 költik el.

dott“ népnél. Az igaz, hogy egy ilyen Systemának követése sokat elnyelne, hogy ezzel a módi kifejezéssel éljek, az Irlandiai jövedelmekből, mellyeket most olly igen érzéketlenül kitsikarnak ama szenvedő néptől: de meg is főgná bizonyosan újítani, mint a' hajnalnak gyenge harmatja a' száraz pusztát, — és hervadhatatlan friss zöldet adna reá. Nem tételom nékem ezen gyalázatos Billnek egyes tzikkelyjeit felvenni, és azoknak fejtegetésével a' Házat terhelni, tsak azt jegyzem meg, hogy az nem jó úton indulván el, bizonyosan nem éri el az ohajtott zélt, tagadom, hogy a' Protestantismus között való pert eligazítaná, a' két-
tő egymással természet szerént egyesíthetetlen, mind addig, míg az ember vagy egyiket vagy másikat igazán hiszi. — Tsudálatos dolog, hogy ezen új Rendszabásból támadandó veszedelmeket, annak fő-védői magok is látják, de példátlan politikai gyávaságból, tsak hogy a' mostani pillantásnak terheitől megszabadulhassanak, készek a' bajt és a' hartzot örökségül a' maradékra hagyni. És mi a' mentsége ezen különös magokviselésének? Mert ez egy pillantatig jó Expedientia, (Expediency) *) De ha tsak azt tekintjük, mi a' jó egy pillantásig, úgy sokszor megsiraljuk a' következéseket. Az Expedientzia, mindég kész mentsége az Intriguanthnak, a' hírt nevet szomjuhozó nagyra vágyónak, a' megkérdelhetetlen Tyrannusnak, és a' legfertelmesebb gonosztévőnek; mert tettének szépítésére azt mondja: Expedientia

*) Ezt a' szót, (melly annyit térszen mint valaminek jókorisága alkalmazos volta, időhöz és helyhez mértsége, jó és hasznos volta arra, hogy valami dolog röviden eligazítottassék s intéztessék expediáltassék) rövidségnek okáért megtartottuk.

volt! Es ez az utálatos gondolkozás, az Expedientziának tudománya tolná-e' és szorítaná e' ki helyéből a' törvényt? De, hogy dogmatizálni ne láttassam, a' tapasztalásból és a' Historiából hozok fel egy két példát. Igy tett Frantzia Ország, midőn olt éppen ollyan forma környüllásokban, mint a' minéműeknek mi a' küszöbén állunk, a' Ministerek az Expedientziát vették fel sinor mértékül — mikor a' jószívű Lajos, szeretett de változó elméjű és háládatlan népének szabad Constitutiót adván, egy rakás Expedientzia-buváritól körülvetetett, a' kik vagy nyulszívű gyavák, vagy hirre névre vágyó gazemberek vagy álnok árulók lévén Nekié azt tanátsolták, hogy jó lesz egyik Praerogatívájáról a' másik után lemondani, — végre Országlás, Vallás lerontatott és tsupán az Expedientzia gyenge világa pislogott ama moralis setétségben, melly azt a' holdogtalan Országot egészen elborította, és minekutánna mindent, a' mi szent és igazságos volt elseperték, utoljárá magát a' Királyt az Expedientzia Oltáránál feláldozták! De talán a' szomszéd nemzet példája nem tesz mindeneknek, forduljunk azért tulajdon Hazánk tapasztalásához és annak Historiájából végyünk tanúságot. Mikor ez a' Ház legelőször Expediensnek tartotta egy véres áldozatnak kijelelését — értem a' nagy Straffordot, a' kinek minden hibái mellett is, — de kinek nints ez? — Királyjáért és hazájáért melegen érző szív dohogott melljében — akkor Expedientzia volt, hogy ötet perbe fogják, hogy a' Bírák bünösnek ítéljék, hogy a' Király a' halálos íteletet megerősítse és ez által, a' mint mondták, a' népletsendesítették, az Áldozatnak sírja felett fog a' Király és a' nép között örök barátság köttetni. Azt mondták, azt ígérték. Ez a' Tragédia a' Whitehall előtt esett, mellynek elő falait, a' mint látom,

éppen most igazgatják. Az Expedientzia volt itt a főrugó — és lerontotta az Egyházat, 's megölte a Királyt (Nagy mozgás) De fordítsuk el szemünket ez utálatos jelenetről, tudományul vévén azt magunknak. Hagyjuk el ezt a kárhuzatos politikát, a' melly nem fog egyebet hajnál és szégyennél szülni — 's térjünk az egyenes igaz útra 's a' t. 's a' l. — Mikor Sadler Úr ezt a' beszédet tartotta, már akkor késő éjtszaka volt; ő utánna még Fitzgerald és Gordon Urak beszéltek az Emancipatio mellett. — Végre a' Bill Kiáltás által elfogadtatott.

April. 1 napján az Alsó Háznak nem vala Ülése, mivel délutáni 4 órakor (a' mikor szoktak kezdődni az Ülések) tsak 15-en voltak jelen a' Tagok közzül. — April. 2-kán Lamb Ur egy Esedezőlevelet nyújtott bé, 400 Aszszonyok Aláírásával, az Indiai Özvegy Aszszonyoknak magok megégetése (t. i. a' férjek halálakor) ellen, 's egyszersmind azt a' megjegyzést tette, hogy ő azon Aszszonyok közzül, kik az Esedezőlevelet aláírták, többeket esmér (Nagy Nevetés). A' felforgott tárgyak némelly apró Finanziális tárgyakat illettek.

Londonn, April. 4-kén. A' Felső-Ház körül tegnap előtt estve teméntelen nép seregelt, az ajtókat alig lehetett ki 's hé nyitni; várták a' tanátskozás kimeletét. — April. 1 napján Lord Aylesbury, Winchilsea, Bexley és Rolle a' Királyhoz audientziára mentek és számos Esedezőlevelet nyújtottak ő Felségéhez az Emancipatio ellen. Mint-hogy pedig a' volt előre a' híre, hogy az említett Lordokat nagy sokaságú Hintók és gyalogemberek fogják Windsorba kísérni, Birnie Úr a' Politziái Tisztje pa-

rantsolatot vett, hogy a' nevezett napra jökor reggel Windsorban légyen és a' Test Örző Regementnek 2-dik Bataillonja készen tartotta magát, hogy a' legelső intésre előteremjen. De semmi sem történt. — Marquis Hertford Özvegye nagy vendégséget adott a' Cumberlandi Hertzegnek tiszteletére, mellyen minden híresebb Anti Katholikusok, a' többek között Gróf Eldon és Sadler Úr, jelen voltak. —

Lord Dudley (a' volt Külső Minister) egy utazást akar tenni a' Száraz (Európa) több részein keresztül. —

Török Ország.

A' Konstantzinápolyi posta Mártz. 26-dikáról megérkezett, de semmi nevezetes tudósítást nem hozott. A' Szultán a' ruházatban való fényezés kiirtásával foglalatoskodik, mellyről igen hosszás parantsolatot adatott ki. Erről a' jövő postán bővebben. — Az ottani kikötő elől 4 línea hajó 2 fregát 3 Korvette, 5 brigg és 18 gyújtóhajó indult ki a' Bosporus torkolatja felé, úgy vélekednek, hogy azon Orosz kis hajósereg ellen, melly Sizeboli előtt áll.

A' pénz folyamat Aprilis 15-dikán;
közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligázióji 98 5/16
Az 1820-béli sorsosok, — — —
Az 1821-béli hasonlók, 125 5/8
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 54 1/8 for. keltek, mind Conv-
A' Bank-Aktziák keltek 1109 1/2 forinton
Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742)

Nyomatató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)